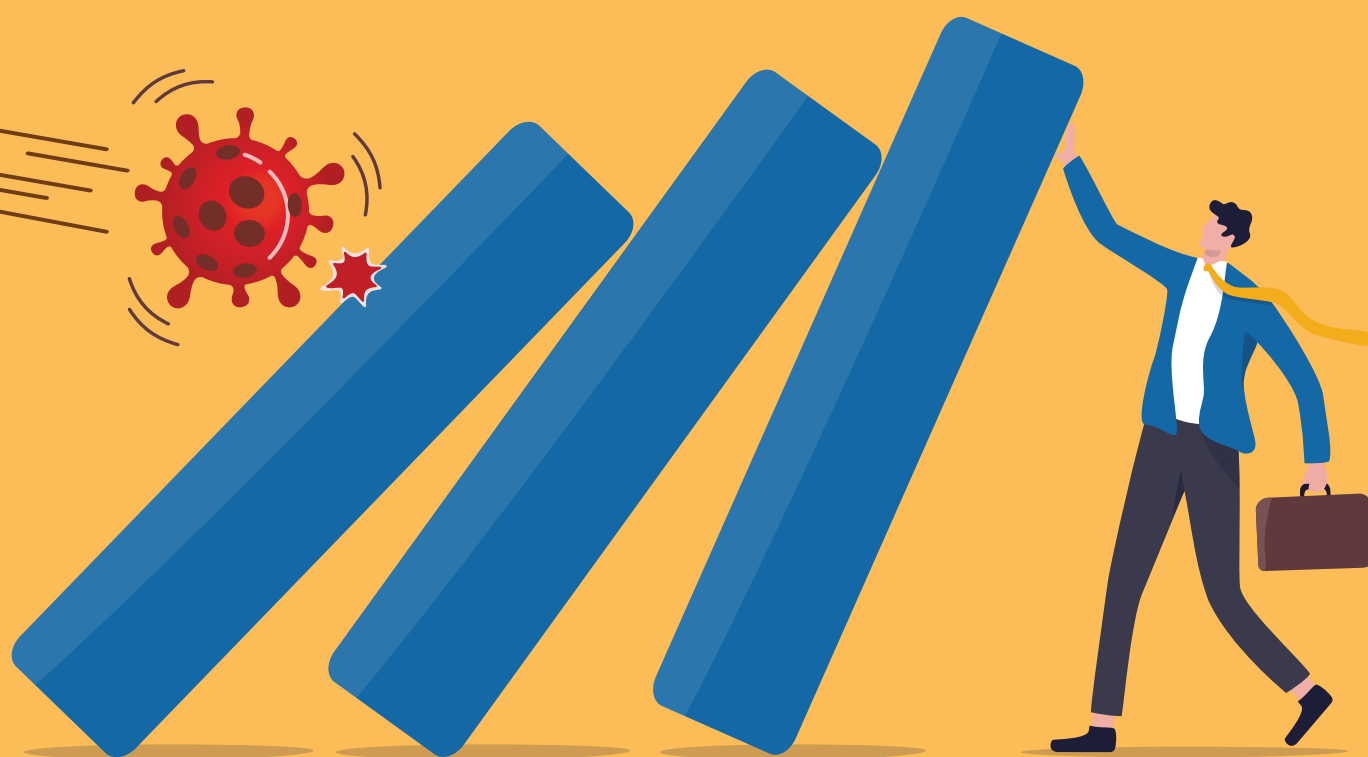




ФЕДЕРАЦІЯ
РОБОТОДАВЦІВ
УКРАЇНИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ



БІЗНЕС ТА COVID-19:
ВИЖИТИ НЕ МОЖНА ПОМЕРТИ

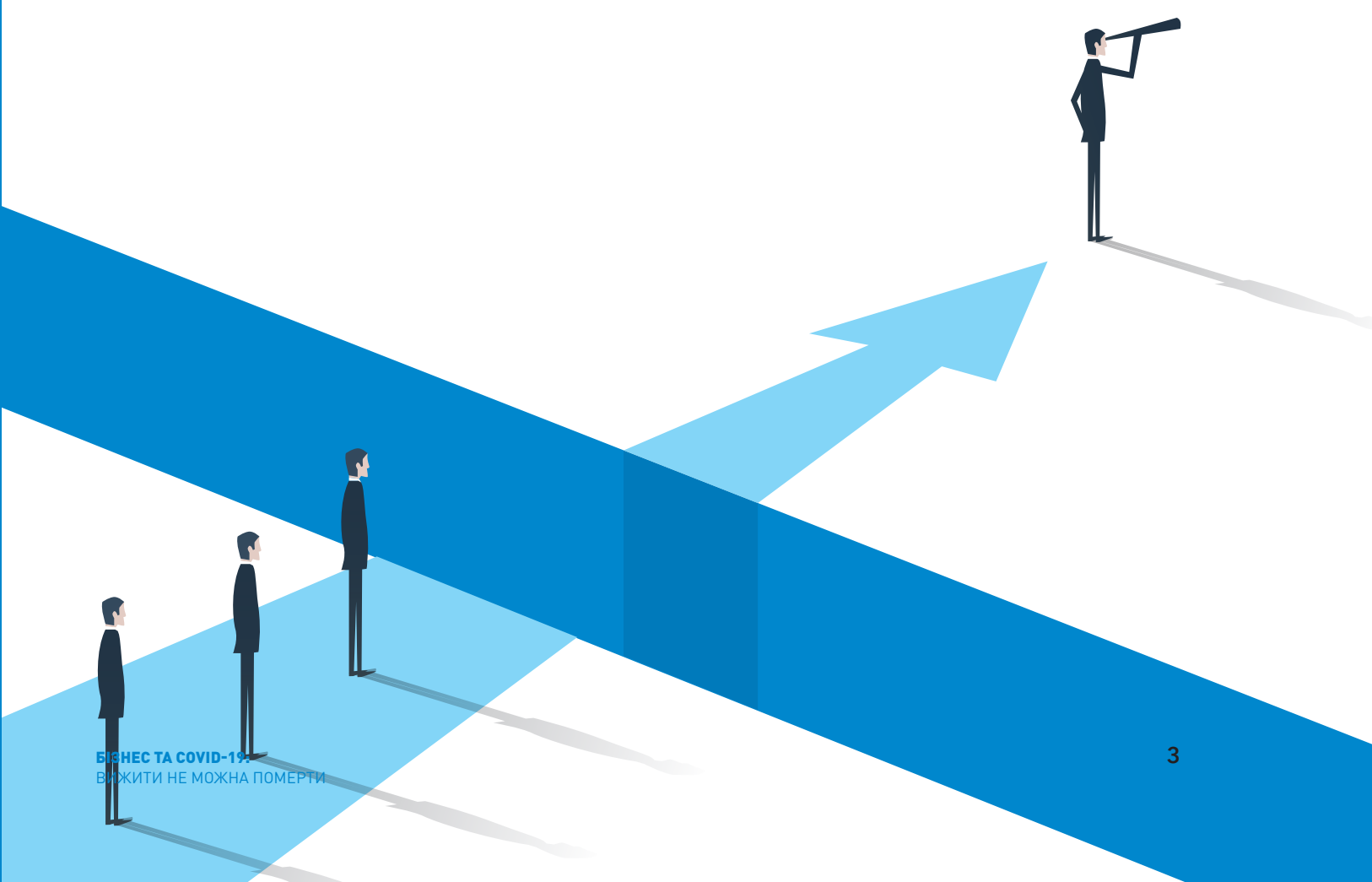


**MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK**

Відповідальність за аналіз та рекомендації за результатами опитування покладається виключно на авторів, публікація не означає схвалення з боку Міжнародної організації праці та Міністерства закордонних справ Данії висловлених у ній думок.

ЗМІСТ

- 5** Аналіз результатів опитування
- 9** Ділова активність підприємств в умовах пандемії
- 14** Влада та бізнес. Чим допомогти?
- 16** Резюме



ВСТУП

Аналітичний центр економіко-правових досліджень та прогнозування Федерації роботодавців України за технічної підтримки Міжнародної організації праці протягом 10-27 квітня 2020 року здійснив опитування підприємств **«Бізнес та COVID-19: вижити не можна померти»**.

МЕТА ОПИТУВАННЯ – ОТРИМАТИ ІНФОРМАЦІЮ З ПЕРШИХ РУК ЩОДО РОБОТИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: ПРОБЛЕМИ, ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ЗАХОДАМИ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ ВЛАДОЮ, ПОТРЕБИ ТА БАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ ІСНУВАННЯ/РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.

Он-лайн опитування для Федерації роботодавців України було розроблено базуючись на інструменті Міжнародної організації праці для опитування підприємств щодо COVID-19 для організацій роботодавців та підприємців.



Участь у опитуванні взяли засновники, власники підприємств та/або керівники. Респонденти отримували інформацію про проведення опитування через сайт Федерації роботодавців України, сторінку у Facebook та Twitter. Разом з тим, інформація про опитування із запрошенням взяти у ньому участь розсилалася членам Федерації роботодавців індивідуально.

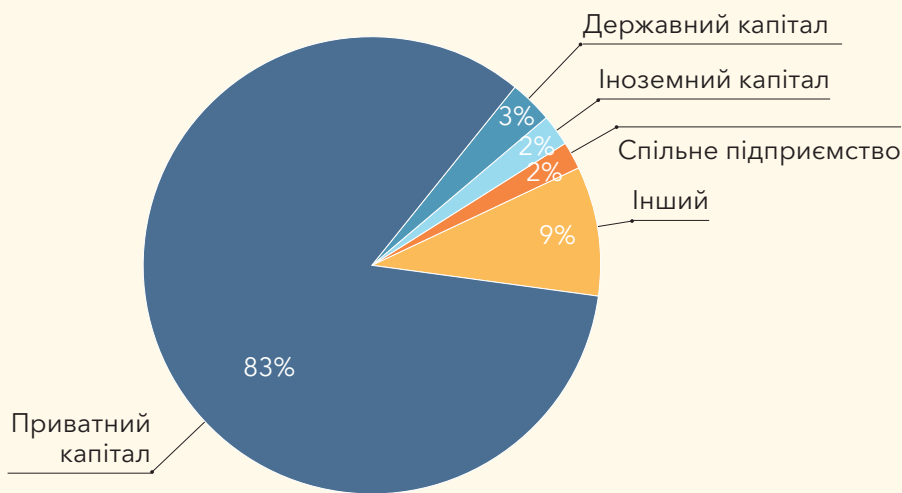
АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ

Загальна інформація про підприємства

В опитуванні взяло участь 121 підприємство з усіх регіонів України. Вказані підприємства були засновані до 2018 року.

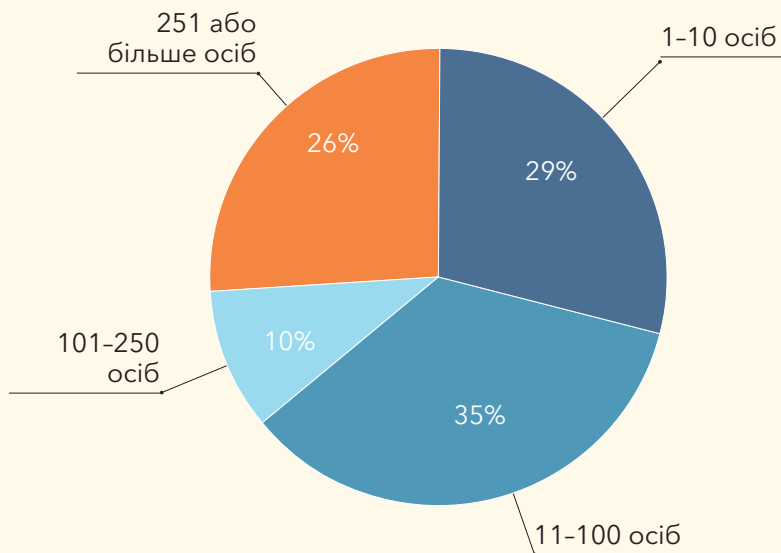
Тип власності підприємств, що взяли участь в опитуванні (%)

За типом власності переважна більшість підприємств, що взяли участь в опитуванні, **були приватними – 83 %**.



Кількість працівників на підприємствах до COVID-19 (%)

З опитаних підприємств 29 % були мікропідприємствами, 35 % малими підприємствами, 10 % – середніми та 26 % – великими.



Сфери діяльності підприємств (%)



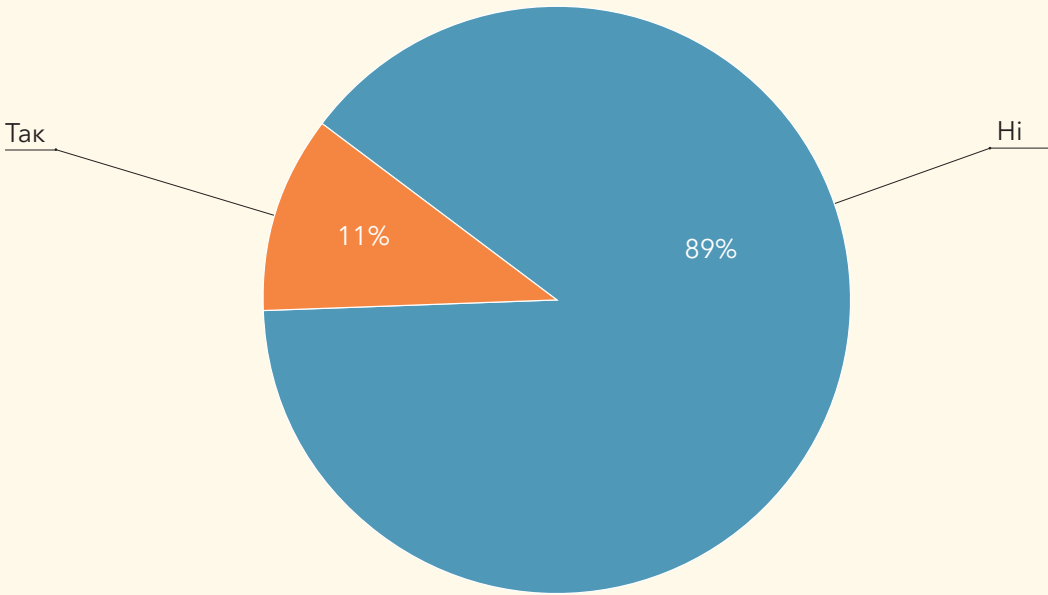
Чи працює підприємство в умовах карантину?



Підприємства та працівники в умовах пандемії

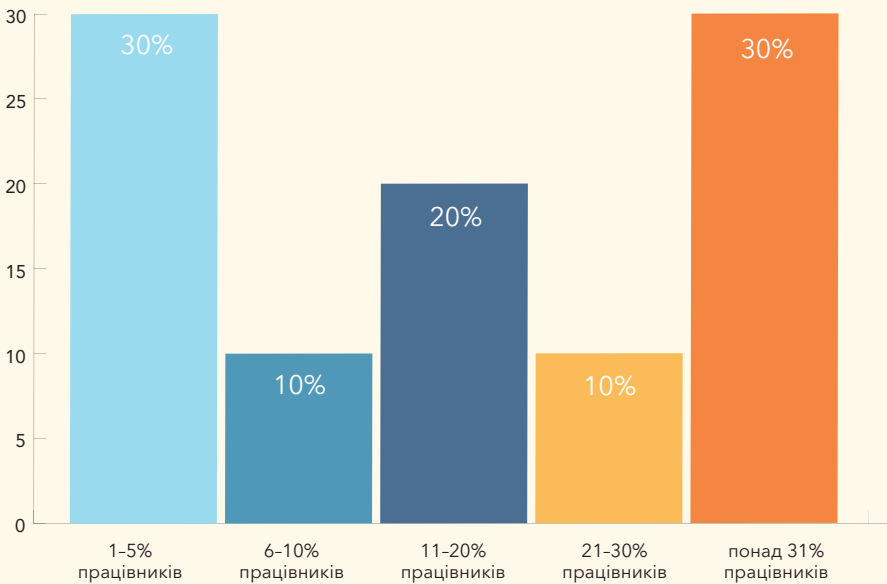
Чи звільняли працівники через COVID-19? (%)

На гостре питання; «Чи звільнили працівників через пандемію?» – 89 % респондентів **відповіли – «ні»**.



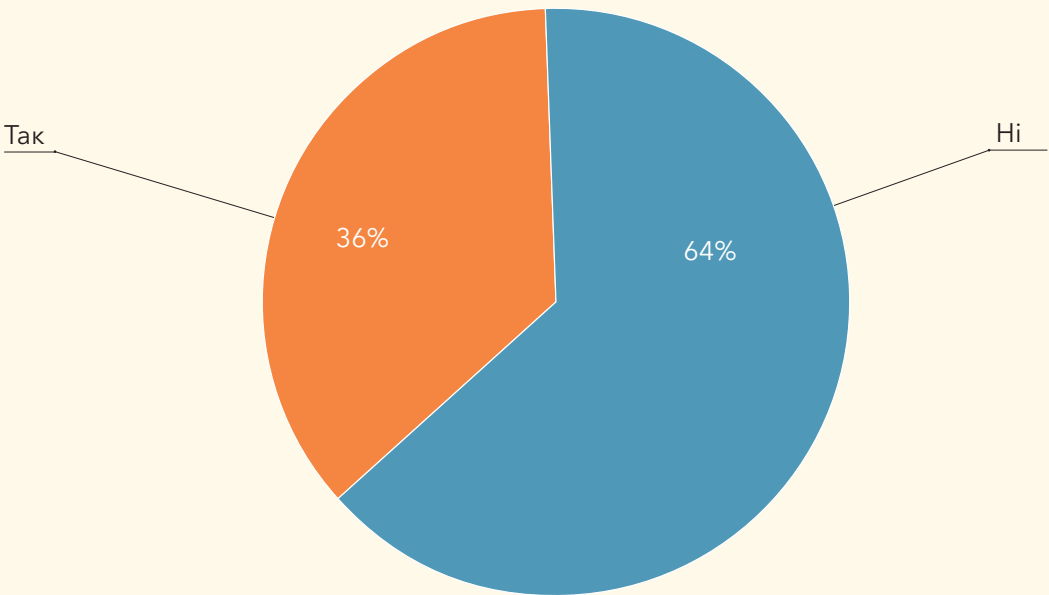
Який відсоток працівників ви звільнили? (%)

Третина з них змушена **була звільнити 1-5 % працівників**, ще третина - **понад 31 % працівників** із тих, що працювали на підприємствах на початку пандемії.



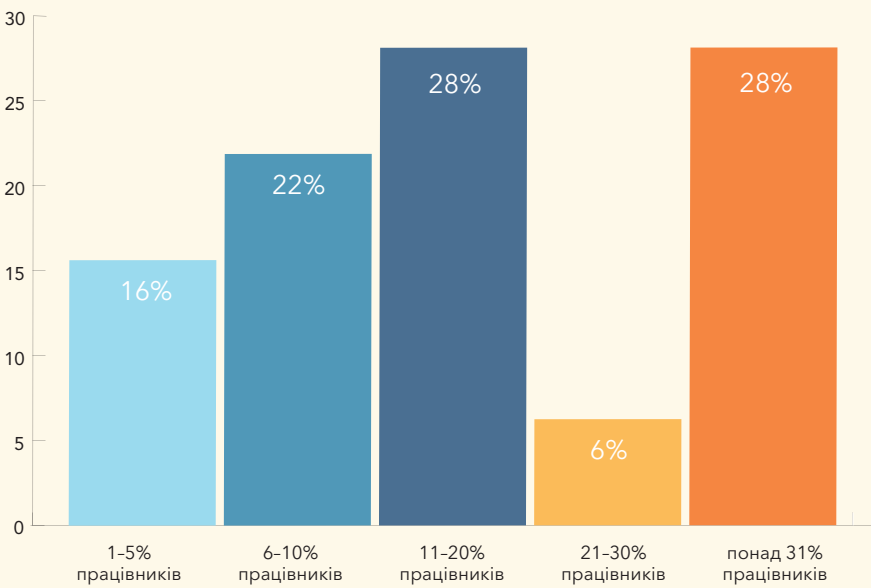
Чи плануєте ви звільняти працівників, у разі продовження ситуації з COVID-19?

Якщо поглянути на перспективу скорочення кількості робочих місць через пандемію COVID-19, то вже майже **36 % респондентів змушені будуть скорочувати працівників.**



Який відсоток працівників ви плануєте звільнити у наступному кварталі?

У наступному кварталі більше половини опитаних роботодавців планує **звільнити 11-20 % та більше 31 % працівників** за умови подовження карантину.

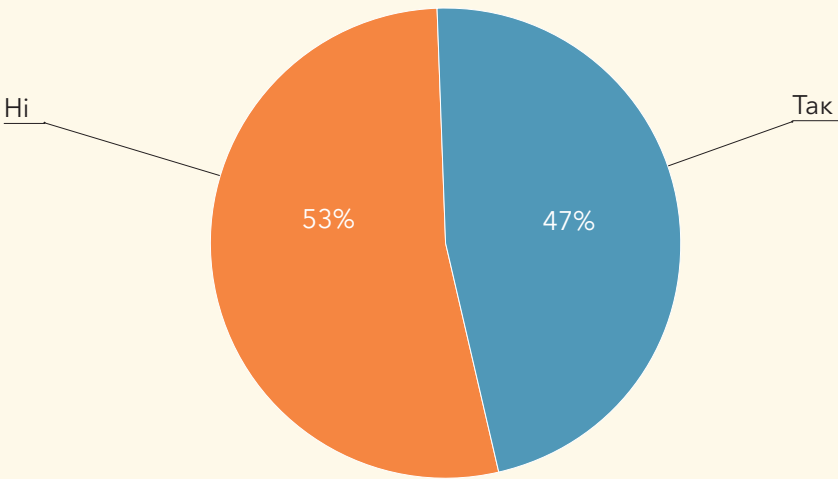


ДІЛОВА АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Поточний стан справ

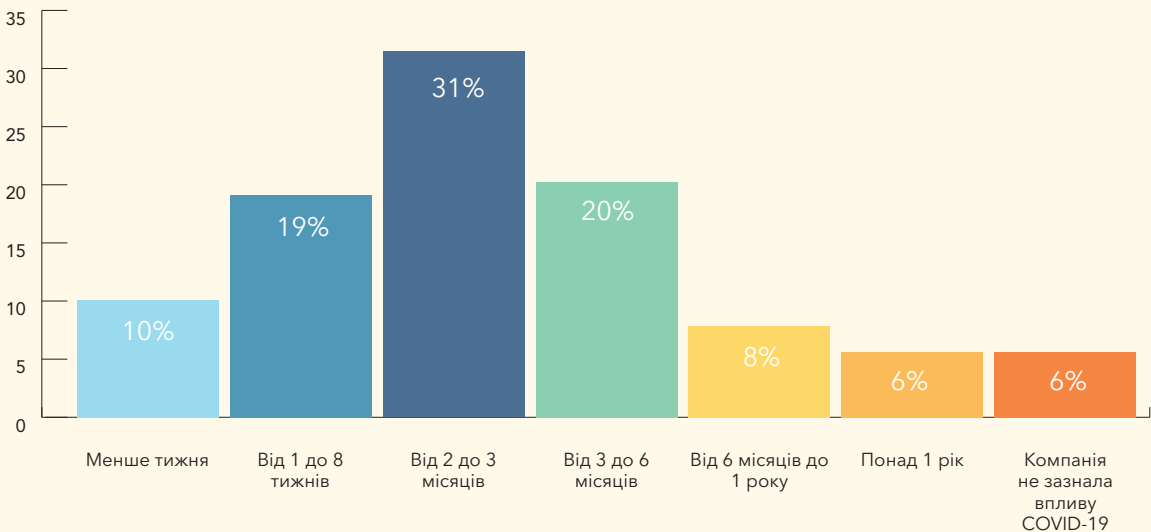
Чи має ваше підприємство затверджений план забезпечення безперервної роботи на період до закінчення обмежувальних заходів?

53 % респондентів не мають плану забезпечення своєї безперервної роботи.



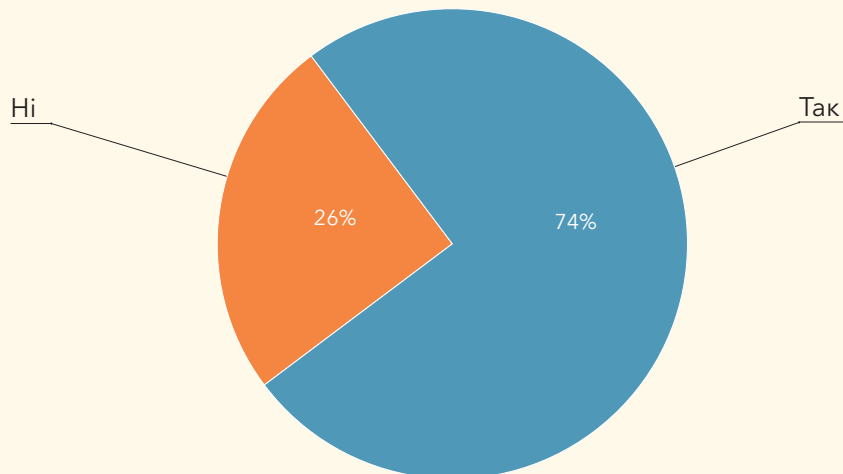
Якщо чинні обмеження триватимуть, як довго ваш бізнес може продовжувати свою діяльність?

Оцінка запасу міцності роботи підприємств в умовах карантину свідчить, що третина опитаних зможе протриматися від 2 до 3 місяців. Майже п'ята частина вважає, що їхній бізнес буде життєздатним лише від 1 до 8 тижнів, тоді як ще одна п'ята частина очікує, що їхній бізнес зможе вижити протягом 3-6 місяців. Тільки на 6 % опитаних коронавірус не вплинув.



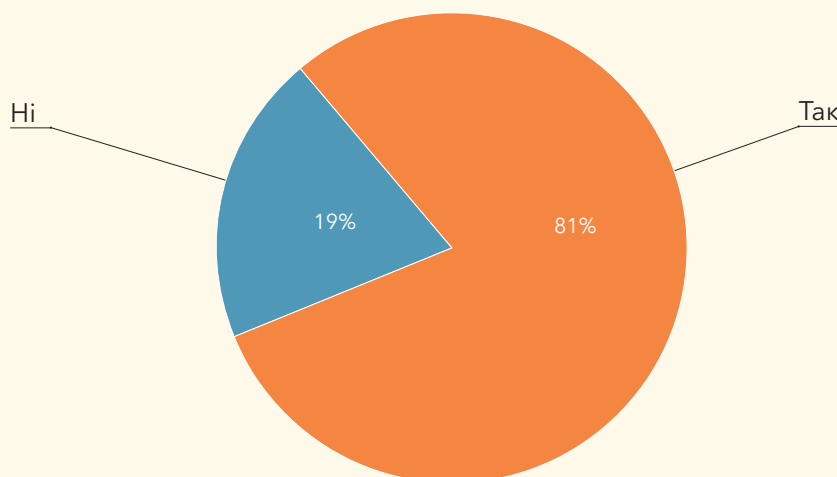
Чи має ваше підприємство адекватний доступ до дезінфікуючих засобів та інших засобів індивідуального захисту?

Для функціонування бізнесу в умовах карантину та з метою виконання обов'язків роботодавців щодо створення безпечних умов праці, підприємці мають забезпечити працівників засобами індивідуального захисту та дезінфікуючими засобами. Тому ми запитали роботодавців щодо їх оцінки адекватності доступу до таких засобів захисту. За оцінками роботодавців, **майже три чверті з них мають адекватний доступ до таких засобів захисту.**



Чи змінили ви операційну діяльність, щоб захистити компанію від впливу COVID-19?

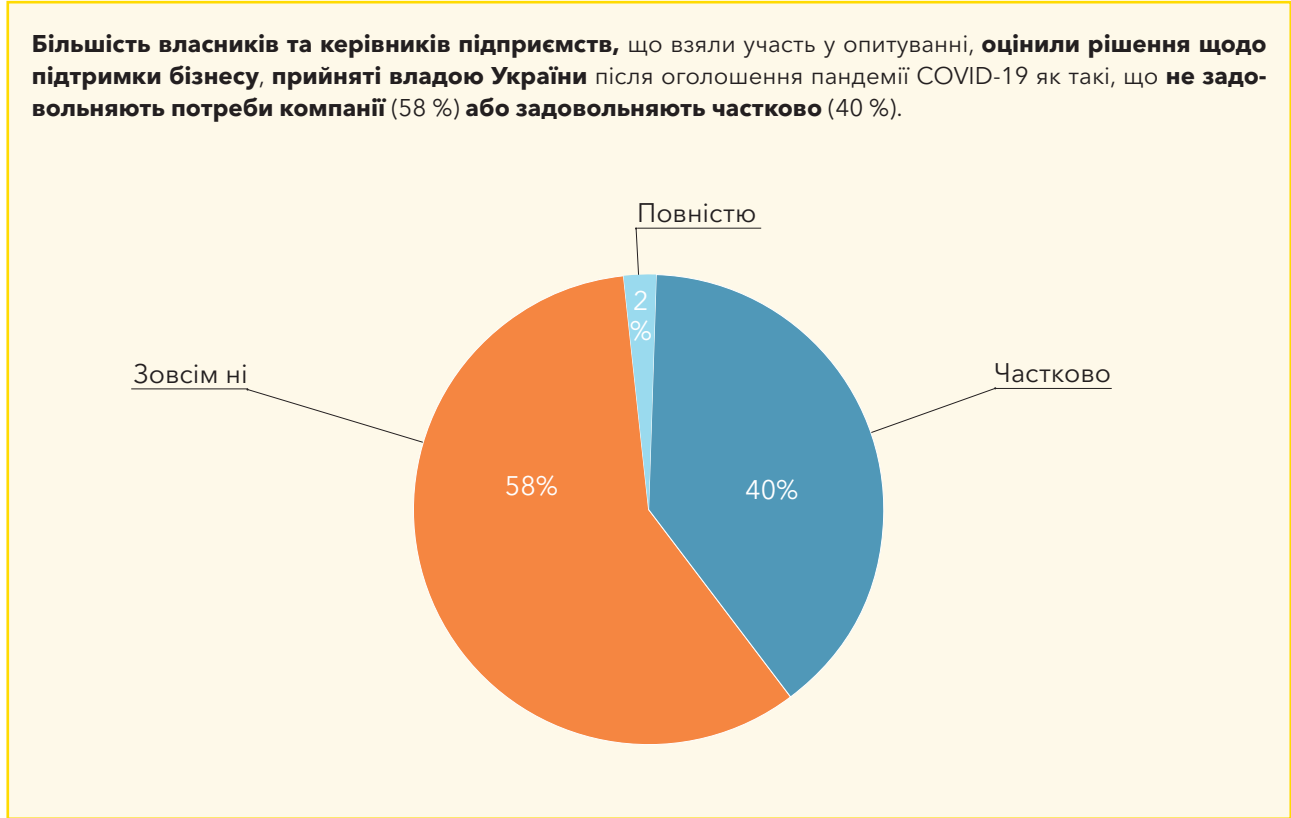
81 % опитаних респондентів **змушені були змінити операційну діяльність**, щоб захистити компанії від впливу пандемії.



Основні проблеми бізнесу під час COVID-19

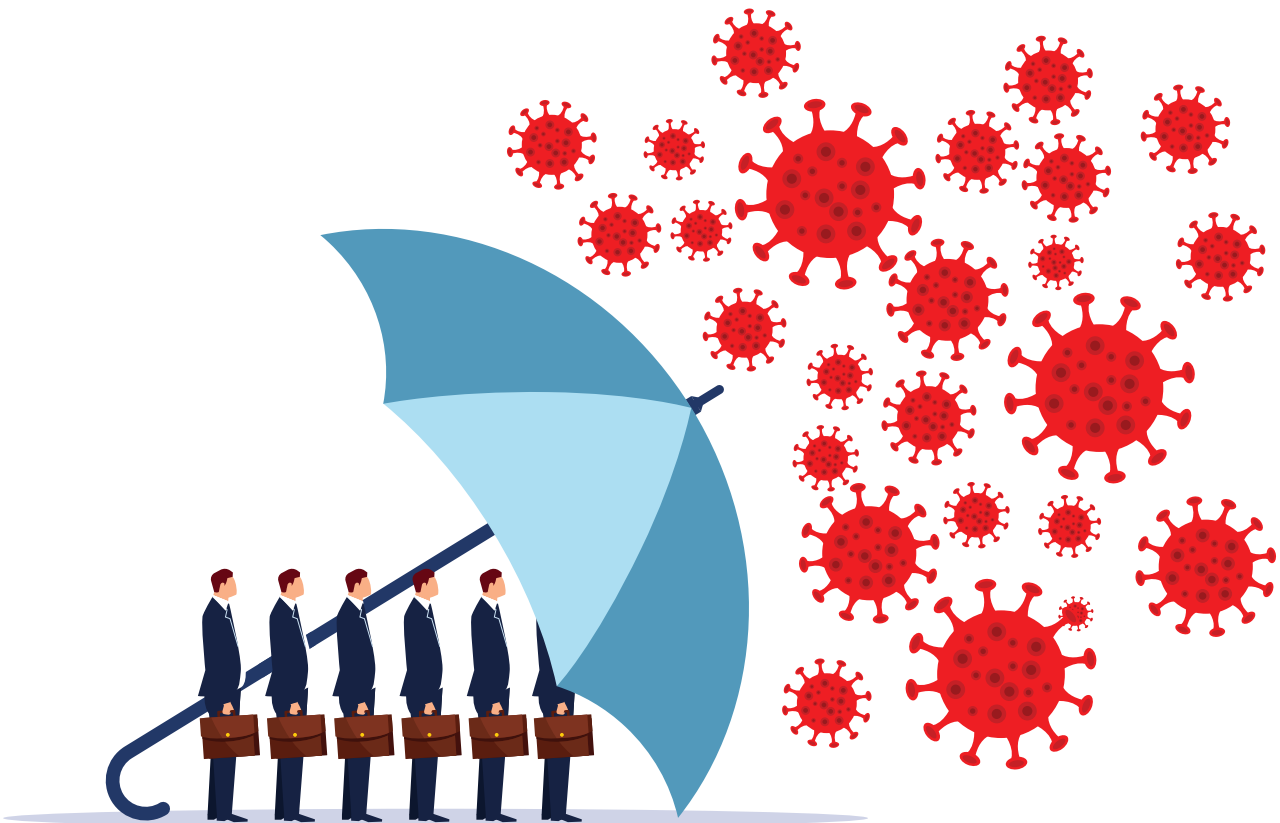
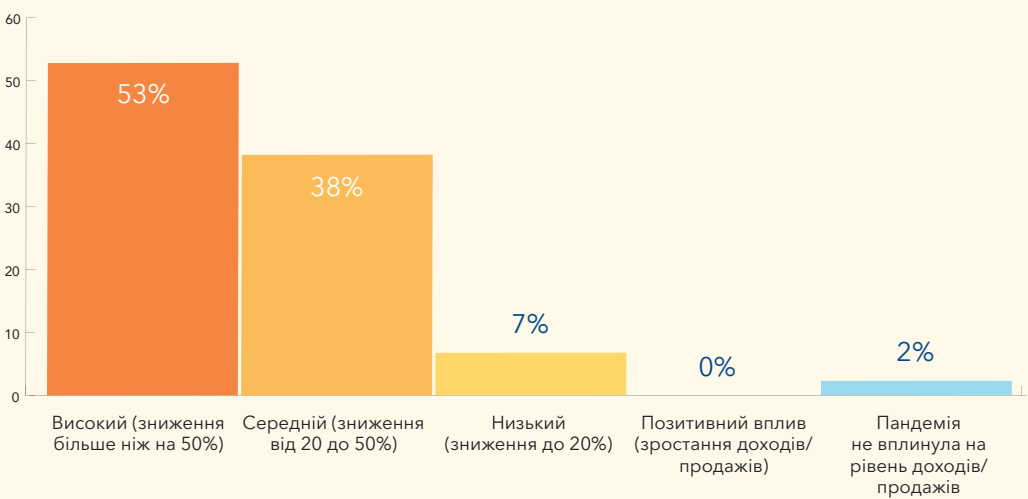


Задоволеність бізнесу рішеннями влади щодо його підтримки під час COVID-19



Рівень зниження доходів/продажів бізнесу через COVID-19

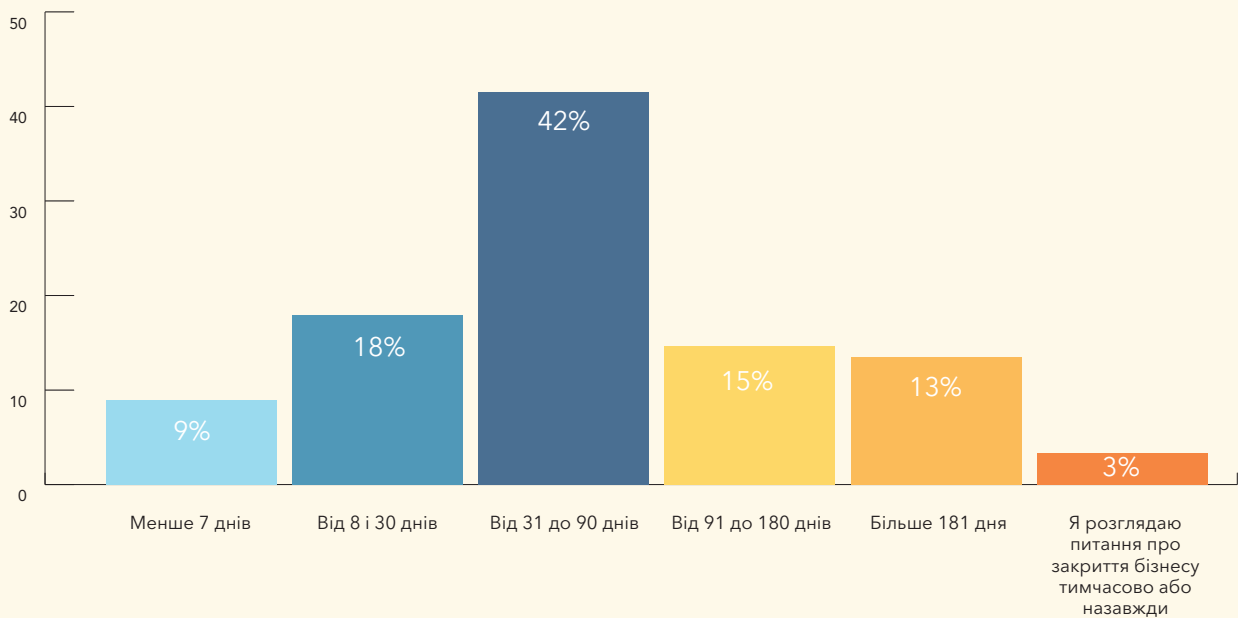
Близько 90 % респондентів оцінили рівень зниження доходів/продажів бізнесу внаслідок негативного впливу пандемії як: «високий (зниження більше ніж на 50%)» – у 53 % або «середній (зниження від 20 до 50%)» – у 38 %. При цьому, жоден респондент не відзначив позитивного впливу пандемії на умови ведення бізнесу і лише 2 % опитаних вказали, що «пандемія не вплинула на рівень доходів/продажів».



Прогнозоване майбутнє

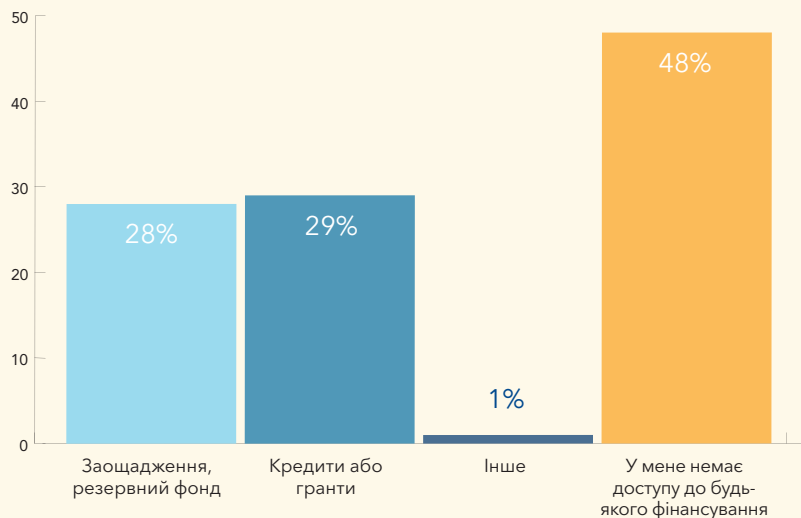
Скільки часу потрібно для повного відновлення діяльності бізнесу після COVID-19?

Понад 40% підприємств відповіли, що їм потрібно буде від 1 до 3 місяців, щоб повністю відновити діяльність. 15 % очікують, що на повне відновлення знадобиться від 3 до 6 місяців, тоді як ще 13% очікують, що на відновлення знадобиться більше 6 місяців. Лише 3% опитаних підприємств зазначили, що розглядають питання про закриття бізнесу тимчасово або назавжди



Чи є у вас власне фінансування або доступ до альтернативних/зовнішніх джерел фінансування, щоб допомогти бізнесу відновитися після COVID-19?

Майже **50 % респондентів** вказали на відсутність доступу до будь-якого з джерел фінансування для відновлення бізнесу після COVID-19. 29 % респондентів покладаються на кредити та гранти, а 28 % мають власні грошові резерви/заощадження*.



* Респонденти мали можливість вибору декількох варіантів відповіді на це питання

ВЛАДА ТА БІЗНЕС. ЧИМ ДОПОМОГТИ?

Які першочергові заходи мають бути вжиті органами державної влади для полегшення економічних наслідків впливу COVID-19 на бізнес?



НА ДУМКУ РЕСПОНДЕНТІВ, ТАКИМИ ЗАХОДАМИ ПОВИННІ БУТИ, ЗОКРЕМА:

Реалізація державних цільових програм:

- захисту і підтримки національних виробників;
- імпортозаміщення з метою розвитку власного виробництва та постачання сировини;
- фінансової підтримки підприємств для виходу з кризи після закінчення карантину;
- стимулювання створення робочих місць з метою збереження робочої сили в Україні;
- підтримки стратегічних проектів щодо енергетики та телекомунікацій.

Фінансові:

Для роботодавців:

- відміна орендної плати за користування комунальною та державною нерухомістю;
- відміна індексації орендних платежів у 2020 році;
- середньострокове (2-3 роки) кредитування під низькі відсотки;
- надання кредитів для виплати заробітної плати працівникам підприємств;
- безповоротна фінансова допомога у розмірі 50 % від отриманого доходу/заробітної плати;
- дотація фермерам;
- безпроцентні позики суб'єктам господарювання на період карантину і два місяці після його завершення з метою забезпечення їх платоспроможності;
- підтримка належного рівня обігових коштів у підприємств і уникнення різкого скорочення споживання;
- безумовний автоматичний та безкомісійний кредит під автоматичну заставу усіх активів під процент, що дорівнює обліковій ставці Національного банку України, на суму виплачуваної заробітної плати у момент виплати зарплати та суму рахунків за енергоносії у момент оплати за енергоносії – суб'єктам підприємницької діяльності, що знаходяться на загальній системі оподаткування мінімум на три місяці після закінчення карантину із строком погашення кредиту через рік.

Для працівників:

- фінансова підтримка працівників підприємства, які залишились без роботи;
- виплати по частковому безробіттю, щоб не звільняти працівників;
- безумовна підтримка всього населення на прикладі Німеччини та США.



Податкові:

- спрощення процедури звільнення від оподаткування на період карантину;
- податкові канікули мінімум на три місяці після закінчення карантину;
- зниження ставок оподаткування;
- скасування нарахунків на заробітну плату (ЄСВ та ПДФО);
- відміна штрафних санкцій за несвоєчасну сплату податків;
- зниження податкового навантаження (ПДВ, прибуток, податку на землю) не менше ніж на півроку.



Адміністративні:

- відновлення роботи міського та приміського транспорту;
- відновлення роботи будівельного комплексу;
- розміщення державного замовлення для промисловості;
- реформування трудового законодавства;
- дозвіл на роботу торгівельних магазинів, закладів з розміщення, які можуть забезпечити всі заходи із запобігання розповсюдженню COVID-19, що дасть можливість розпочати роботу підприємств;
- мораторій на підвищення цін монополістами на відповідних ринках;
- заборона будь-яких планових чи позапланових перевірок суб'єктів підприємницької діяльності до кінця 2020 року;
- тимчасове обмеження доступу на митну територію України товарів, що випускаються українськими товаровиробниками, особливо вживаного одягу;
- затвердження порядку роботи закладів, що здійснюють діяльність у сфері медичних послуг в умовах карантину;
- відміна підзаконних актів, прийнятих органами місцевого самоврядування на користь єдиних стандартів роботи в умовах карантину.

РЕЗЮМЕ

У проведеному Аналітичним центром економіко-правових досліджень та прогнозування Федерації роботодавців України за підтримки Міжнародної організації праці опитуванні взяли участь переважно приватні підприємства з усієї України.



Опитування проводилося протягом 10–27 квітня 2020 року серед власників/керівників компаній. Респонденти отримували інформацію про проведення опитування через сайт Федерації роботодавців України, сторінку у Facebook та Twitter. Разом з тим, інформація про опитування із запрошенням взяти у ньому участь розсилалася членам Федерації роботодавців індивідуально.

За кількістю працюючих підприємства, власники/керівники яких взяли участь у опитуванні відносяться до мікро, малих, середніх та великих. Підприємства представляють сфери машинобудування та металообробку, транспортні послуги, будівництво, металургію, торгівлю тощо.

Три чверті підприємств продовжують працювати в умовах пандемії. Разом з тим, 89 % респондентів вказали, що від початку пандемії не звільняли працівників.

Серед тих, хто змушений звільняти працівників, третина змушена була звільнити 1-5 % працівників, ще третина – понад 31 % працівників із тих, що працювали на підприємствах на початку пандемії.

Якщо ситуація з COVID-19 продовжуватиметься, то вже 36 % відсотків респондентів будуть змушені їх звільнити. Варто відзначити, що в такому випадку зросте й відсоток скорочення працівників (11-20 % працівників та більше 31 % працівників будуть скорочені).

Майже половина респондентів мають план забезпечення своєї роботи. Запасу міцності третини респондентів вистачить на строк від 2 до 3 місяців і лише для 6 % респондентів COVID-19 не вплинув на роботу підприємства. Три чверті опитаних відзначили адекватний, на їх думку, доступ до дезінфікуючих засобів та засобів індивідуального захисту.

81 % респондентів змушені змінити підходи до ведення операційної діяльності, щоб захистити компанії від пандемії. Більшість респондентів в поточній ситуації стикаються з такими проблемами, як: ділові партнери зазнали негативного впливу обмежень і не здійснюють звичайну господарську діяльність (74 % респондентів), постачальники не в змозі забезпечити своєчасність поставок (49 %) та недостатність обігових коштів для оплати праці персоналу та операцій (34 %).

Для 58 % респондентів рішення, прийняті Урядом для підтримки бізнесу, є незадовільними їх потреб і майже для 40 % – задовільними частково.

90 % респондентів вказали на зниження доходів/продажів через негативний вплив COVID-19, із них у 53 % – доходи/продажі зменшилися більше ніж на 50 %, а в 38 % – зниження відбулося від 20 до 50 %.

Для 42 % респондентів необхідно буде від 31 до 90 днів для повного відновлення діяльності бізнесу, а для 28 % – потрібно буде більше 91 дня.

При цьому, у 50 % респондентів відсутній доступ до будь-якого з джерел фінансування (власного чи зовнішнього) для відновлення бізнесу після COVID-19.

Вказане додатково підтверджується відповідями на питання: «Які першочергові заходи мають бути вжиті органами державної влади для полегшення економічних наслідків впливу COVID-19 на бізнес?». У цьому випадку респонденти мали можливість вказати своє бачення, розробники опитувальника не пропонували жодних варіантів відповідей на це питання.

Бачення бізнесу щодо першочергових заходів, що мають бути вжиті органами державної влади, можна розділити за такими напрямками:

- реалізація державних цільових програм;
- вжиття:
 - фінансових заходів (для роботодавців та працівників);
 - податкових заходів;
 - адміністративних заходів.

Тобто більшість респондентів потребують додаткового фінансування з різних джерел, зокрема вказаних вище.



НОТАТКИ

[illegible]



ФЕДЕРАЦІЯ
РОБОТОДАВЦІВ
УКРАЇНИ



MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПРОГНОЗУВАННЯ
